

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avd., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 30 stotink;
za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina za nedeljsko izdanje „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konkorski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konkorskeja
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
Telefon šte. 1157

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Zdravje cesarjevo.

DUNAJ 21. „Korr. Wilhelm“ poroča: Minolo noč ni bila radi kašlja potrebna inha-
lacija kakor včeraj. Cesar je ustal ob nava-
dni uri. Predpoludne je prošlo povoljno. Temperatura je normalna. Telesne noči so
vsled dobro prebite noči povoljne. Tek je
precej dober, a katar se je zmanjšal.

DUNAJ 21. O zdravju cesarjem se
razglasa sledeče podatke: Katar se je zmanj-
šal, mrzlica je izginila; minola noč je bila
bolja; moči naraščajo; tek je dober.

DUNAJ 21. Subjektivno stanje cesar-
jevo je od včeraj vedno povoljno. Dvorni župnik,
škof Mayer, je včeraj na željo cesarjevo ma-
ševal v njegovi sobi. — Od merodajne strani
zatrjuje, da je povsem neresnična vest „Korr.
Wilhelm“, češ, da pojde cesar na jug, kajti
sedaj ni na tako potovanje ni misliti. —
Danes je bil v zbornici nabit boletin, da se
je katar zmanjšal in da nima bolnik več mrz-
lice; razpoloženje je bolje, tek dober. Tudi
danes zjutraj ni imel cesar mrzlice, pač pa
je kašljal.

„Corresp. Wilhelm“ poroča: Danes je
bilo stanje cesarjevo povoljno. Vlada se je
popoludne eno uro sprehajal v gradu. Popo-
ludne je cesar vsprejel nadvojvodinjo Marijo
Valerijo. Nadvojvodinja odpotuje jutri popo-
ludne v Wallsee. Tudi popoludne in zvečer je
bilo stanje cesarjevo enako povoljno. Tek je
dober, temperatura je normalna, cesar se
vedno kašlja, vendar kašelj ponehuje.

Minister Fořt in Čehi.

PRAGA 21. Minister za trgovino dr.
Fořt se je včeraj posvetoval z načelniki češ-
kih strank. Govori se, da je namen tega po-
tovanja, da se zbistrijo stvari v zadnjih spo-
rih med strankami in vlado. Izvrševalni odbor
mladočeske stranke pa ni imel napovedane
seje. Dr. Fořt se je sinoči vrnil na Dunaj.

DUNAJ 21. V političnih krogih se po-
zitivno zagotavlja, da poda jutri minister za
trgovino dr. Fořt svojo ostavko. Tudi danes
krogi govorijo, da postane njegov naslednik
dosedanji minister-rojak Pacak, a mesto po-
slednjega da prevzame poslanec Prašek.

Naslednik ministra Fořta.

DUNAJ 21. Danes je dospel semkaj
predsednik praške trgovinske in obrtne
zbornice Vohanka. Govori se, da je določen
za naslednika dr. Fořtu.

Ogrski proračun.

BUDIMPEŠTA 21. Ministerski predsed-
nik Wekerle predloži jutri zbornici proračun
za 1908 z obširnimi ekspozicijami.

Manifest združene opozicije v Srbiji.

BELIGRAD 21. Združena opozicija je
izdala manifest na srbski narod, v katerem
protestira proti odgovitvi skupščine, ki se
označa kakor kršenje ustave. Manifest obdol-
žuje vlado, da je prišla na nekorekten način
na krmilo, da ustraja v zločinu in da vodi
slabo državne posle, vsled česar je Srbija
osamljena, in zato so v nevarnosti njeni naj-
važnejši življenjski interesi. Odgovitve skupščine
je nevarnost za normalni razvoj političnih do-
godkov v Srbiji.

Ljudski zastopniki vseh opozicijskih
strank uporabijo vso sredstva parlamenta-
rizma, da rešijo vgroženo ustavnost.

PODLISTEK.

Aleksander Vasiljevič Suvorov.

V spomin stoletnice spisal Iv. Steklasa.

IV.

Vojna na Laškem.

Še več veselje pa je zavladalo med za-
vezniki, ko so se predajale zaporedoma vse
največje trdnjave. Kmalu po bitki na Trebiji
se je predala turinska trdnjava z vso po-
sadko, ki je štela 3000 mož in 600 topov.
Precej za tem so dobili zavezniki v roke
Aleksandrijsko trdnjavo s 3000 vojaki in s
100 topovi. Najznamenitejša pa je bila pre-
daja Mantove, najsilnejše trdnjave v Evropi z
vso posadko, ki je štela 11.000 mož in 675
topov z raznimi ogromnimi zalogami. Na
Francoskem so kar strmeli radi pada Man-
tove kakor največje sramote za francosko
vojsko; zapovednika so izročili vojaški sod-
niji ter mu odvzeli vojaško obleko. Na Du-
naju so od radosti in oduševljenja izgubili
glavo. V resnici se je zvalil kamen šele zdaj
z avstrijskega vladarja, Tuguta in bojnega
sveta; nobena Suvorova zmaga jim ni bila
tako radostna, kakor osvojenje Mantove. Jako
zadovoljen je bil tudi kar Pavel I., ki je po-
delil Suvorovu kneževsko dostojanstvo s pri-

Nezgodna na železnici.

PLZN 21. Včeraj je blizu Budjejevic
skočil s tira tovorni vlak. Dve osebi sta bili
ranjeni.

Občinske volitve v Belgiji.

BRUSELJ 21. Občinske volitve so se
včeraj izvršile popolnoma mirno. Značilna je
popolna zmaga liberalno-socialističnega kartela.

BRUSELJ 21. Skupni izid volitev je
sledeči: kartel je zmagal v krajih, kjer ima
delavstvo pretežno večino, na škodo katoli-
kov; delni nevspeh je imel kartel v meščan-
skih krajih, a podlegli so liberalci katolikom
v prilog v mnogih krajih na deželi. V Diestu
je včeraj povodom liberalnih manifestacij neki
pivnar z revolverjem streljal na manife-
stante in eno osebo ubil.

Avstrijski poslanik v Kodanju.

KODANJ 21. Kralj je vsprejel danes v
avdienci avstro-ogrsko poslanika, ki se je
poslovil.

Predsednik Fallieres.

PARIZ 21. Predsednik Fallieres se je
danes povrnil iz Rambouilleta.

Gledališče pogorelo.

TARANT 21. V tukajšnjem gledališču
je med predstavo nastal požar. Nastala je
grozna panika, vendar ni nihče ponesrečil.
Gledališče je pogorelo do tal.

Potres.

TAŠKEND 21. Danes ob 9. uri dopolu-
dne je bilo čuti v Samarkandu in Ura-Tjubi
več potresnih sunkov, ki so trajali dve mi-
nuti. V istem času je bilo čuti tudi valovit
potres v Kokanu.

PETROGRAD 21. (Petr. brz. ag.) Danes
dopoludne nad 9. in 10. uro je bilo čuti v
Katskurganu močan potres, ki je postajal
vedno močnejši. Potres v Samarkandu je tra-
jal od 8-47 do 10-30 ure zjutraj.

DUNAJ 21. Potresni aparati centralnega
zavoda za meteorologijo in geodinamiko so
beležili danes zjutraj silen potres v daljini
6000 kilometrov. Potres je pričel ob 5-30,
dosegel maksimum ob 5-51 in je končal ob
8-30. Potres je moral biti v Mongoliji.

FLORENCA 21. Pater Alfani, ravnatelj
observatorija poroča, da so potresni aparati
beležili danes zjutraj od 5-20 do 8-50 daljni
potres. Potres je moral gotovo biti na Vztoku.

Na pomorskem observatoriju v Trstu so
potresni aparati beležili danes zjutraj močan
potres v deljavi 6000 kilometrov. Sunki so
pričeli ob 5. uri 31' 9", dosegli so maksimum
ob 5. uri 41' 35" in so končali ob 9. uri
4' 17".

Požar.

MARAMROS-SIGET 21. Požar v ke-
hatskem gozdu, ki je divjal šest dni, je po-
gašen. Škode 100.000 kron. V Borsu je na-
stal požar, doslej je pogorelo 65 hiš, med
temi občinska hiša, šola in pošta.

Maroko.

PARIZ 21. Minister za znanje stvari
Pichon pripravlja o Maroku rumeno knjigo,
ki obsega dobo od decembra 1895 leta do
danes.

PARIZ 21. General Drude poroča: Dve
stotniji, ki sta šli rekognoscirati sta se blizu
Taderta spoprijeli s sovražnikom. Dva vojaka,
en stotnik in en lovec so bili ranjeni.

devkom Italski. Toda gotovo najbolj zado-
voljen je bil z osvojenjem Mantove Suvorov
sam, ker se je nadejal, da se bo mogel zdaj
vojskovati po svoji volji, brez ukazov in brez
zaprek z Dunaja.

Posle bitke pri Trebiji sta se umaknila
z bojišča Makdonald in Moro, a Francozi so
izročili zdaj zapovedništvo nad vojsko mla-
demu generalu Zuberu. Zuber je bil mlad
človek, jako nadarjen, naobrazen in hraber.
V sedmih letih je postal od priprostega vo-
jaka general; vsa francoska vojska ga je
poznala in ljubila. Prišel je na Laško naravnost
od svahte ter rekel svoji mladi ženi, da
se povrne kakor zmagovalci ali pa mrtvi.
Zato tudi ni pristal v nasvete izkušenih ge-
neralov, da se ne spusti nemudoma v boj s
Suvorovom, ki ga je skušal zmamiti v ravnino.
Francozi so se namreč postavili po
visočinah okoli mesta Novija, ki je stalo
ravno na podnožju gor in bilo obdano z
visokim zidom. Zuber je imel v vsem do
35.000 mož. Ker se pa Francozi niso hoteli
spustiti v ravnico, jih je sklenil Suvorov na-
pasti v njihovem položaju. Že o prvem na-
padu je bil Zuber ubit, in Moro je prevzel
iznovič zapovedništvo. Francozi so odbijali
napad za napadom in grozno so ginili za-
vezniki od sovražnih krogelj. Suvorov je
moral stopiti sam med svoje vojake. Prijahal
je k odbitemu bataljonu in hvalil vojaške, češ,
da mamijo Francoze, a potem je obrnil ba-

* PARIZ 21. Nekateri listi menijo, da
pripadajo Marokanci, ki so v soboto napadli
blizu Casablanke dve francoski stotniji, avant-
gardi mehale Mulaj Hafida, ki se je pred neko-
liko dnevi nahajala 35 km od Casablanke.

„Journal“ piše: Sedanji položaj je jasen.
Doslej smo zamogli čakati in stati v deten-
zivi; sedaj se nas je pa pozvalo na boj. Mi
moramo maščevati naše mrtvece ter pokazati
nasprotniku vso našo silo. Moralo se bo zopet
pričeti od kraja.

Rusija.

12 revolucionarjev usmrtenih

VARŠAVA 21. V minoli noči je bilo
na čitadelu usmrtenih deset revolucionarjev
in dva bandita.

Avstro-ogrsko pogodba.

V.

Glavna sprememba nove pogodbe obstaja
v tem, da mesto carinske in trgovin-
ske zveze nastopi carinska in trgo-
vinska pogodba, ravnotako kakor med
tujimi državami. Razmerje se spremeni torej
v zmislu, da nimamo v gospodarskih vpra-
šanjih več stvari, ki sicer niso skupne, ki se
pa morajo upravljati po enakih načelih v
obeh državnih polovicah; ampak da imamo
dve gospodarski ločeni državi, ki v lastni in-
terese morata sklepati carinske in trgovinske
pogodbe od časa do časa, samo tako, kakor
se to dogaja med našo monarhijo, Nemčijo,
Italijo itd. Da bode pogodba bolj dalekosež-
nega pomena, nego druge mednarodne po-
godbe, je pa ob državnopravnem stališču obeh
državnih polovic in radi križajočih se intere-
sov samo ob sebi umevno.

Pojem skupnega carinskega ozemlja
s skupno carinsko mejo zgine in nastopi
ogrsko in avstrijsko carinsko ozemlje z last-
nim avtonomnim carinskim tarifom. Seveda
nova pogodba, sklenjena do 1. 1917, z ozirom
na že sklenjene mednarodne pogodbe s tujimi
državami, dejanski ne spremeni ničesar na do-
sedanem razmerju. Mesto skupnega avstrijskega
in ogrskega carinskega tarifa bomo
imeli sicer dva avtonomna tarifa, ali ta dva
si bosta popolnoma enaka. Med Avstrijo in
Ogrsko ne bo medcarinske meje, tako da
dejanski ostane v veljavi skupna carinska
meja nasproti inozemstvu. Ali to le do leta
1917. Tedaj Ogrska lahko spremeni svoj ca-
rinski tarif po svojih lastnih interesih, ne da
bi Avstrija imela kakega vpliva na to. Nasle-
dek bi bila medcarinska meja med Avstrijo
in Ogrsko in — gospodarska ločitev ne le v
obliki, ampak tudi dejanski izvršena.

Naravna posledica carinske in trgovinske
pogodbe je, da pri bodočem sklepanju trgo-
vinskih pogodb s tujimi državami nastopita
Avstrija in Ogrska kakor dve samostojni
državi, kojih politična enota dobi izraz le v
podpisu skupnega ministra za zunanje stvari
ob sopodpisih ogrskega in avstrijskega mini-
sterstva.

Kakor rečeno, nova carinska in trgovin-
ska zveza z Ogrsko, zagotavlja do 1. 1917
svobodo trgovinskega prometa med obema
državnima polovicama, obsega določbe o skup-
nem uživanju carinskih dohodkov, o ravnop-
ravnosti tukajšnjih in ogrskih državljanz
v gospodarskih stvareh, o državnih monopolih,

taljon in govoril: „Zdaj pa naprej, deca, in
dobro jih namlatite!“ Potem je pristopil k
drugemu bataljonu ter ga nagovarjal: „Ne
zadržuj se, hodi brzo, bij z bajonetom, klati
z ogljavem, mahni in z glavo tresni!“ Ven-
dar pa so jih Francozi še vedno odbijali in
Rusov je padalo vedno več. Suvorov je skočil
s konja in valjaje se po tleh pred vojsko
kričal v globoki žalosti: „Izkopljite mi jama,
jaz ne preživim tega dne!“ On se sicer ni
bal, da bo pobit, ker je imel še dosti sveže
založne vojske, ali on ni mogel prenašati
sramote, da njegovi gojenci, otroci, čudodelni
vitezi ne morejo premagati sovražnika, in da
beže pred njim, kakor vsaki drugi ne Suvo-
rovski vojaki. Poslednjič so napadli zavezniki
Francoze od vseh strani, a isti čas so osvo-
jili Rusi Novi ter se pokazali na vrhu gor.
Zmaga je bila dobljena, in sovražnik je začel
zdaj razmišljati, kako bi ušel, ker je bil zaprt
od vseh strani. Kar je ostalo še francoske
vojske na bojišču, se je hitro razpršila po
gorskih krajih; velik del pa je bil ujet. S
koliko upornostjo se je bil ta boj, se vidi
po palih žrtvah. Zavezniki so izgubili 8000
mož, Francozi pa celo 11.000.

Boj pri Noviju je provzročil po vsej
Evropi mnogo šuma. Na Dunaju sicer niso
bili nič več oduševljeni za Suvorova, ker ta-
mošnje vojaške oblasti so mu bile protivne;
tem več veselje pa je vladalo v Petrogradu,
kjer so Suvorovega poslanca nosili skoraj na

o pomorskem in rečnem plovstvu itd., ali ista
pogodba je tudi prvi korak k bodočemu uve-
denju carinske meje med obema državama
polovicama.

Carinska in trgovinska pogodba je veli-
kanska politična pridobitev za idejo ogrske
samostojnosti. Ali bode Ogrska imela od tega
kako gospodarsko korist, je to drugo vpra-
šanje.

Poglejmo si sedaj nagodbo, v kolikor
modificira sedanje razmerje v gospodars-
kem pogledu.

Ako jo pretresamo popolnoma objek-
tivno, moramo reči, da sedanja nagodba je
mnogo boljša za nas, nego prejšnja. Nova
nagodba ima tudi to formalno prednost, da
rešuje ves kompleks avstro-ogrskih gospodar-
skih vprašanj.

Naša polovica je dosegla gotovo dosti
važnih vspehov. Pred vsem povišanje
kvote za 2% (dejanski 1.4%) radi odprave
praecipuuma, dasi ta povišek ne odgovarja
opravičenim zahtevam Predlitavske. Tudi
vprašanje konverzije skupne
rente bilo je rešeno za Predlitavskozadosti
ugodno. Je gotovo velika pridobitev, da se je
zagotovilo železniško zvezo z
Dalmacijo in sicer po normalnotirni že-
leznici v najkrajši smeri, kar na zadnje ni
kompenzirano niti s tem, da potom stavbe
drugače tira na enem delu Košiško-Bogumins-
ke železnice in potom razširjenja njenega
kolodvora je bil Ogrski zagotovljen prosti pro-
met njenih izdelkov do Nemčije. Tudi v ta-
rifarnem pogledu pomenja nagodba
velik napredek, ker so bile Ogrski koncedirane
tarifarne olajšave na državnih železnikah le
preko Pasova v kompenzacijo za konkurenco
donavske parobrodne družbe. Szell-Körbrova
nagodba je bila pa dovolila tarifarne olajšave
na vseh sedanjih in prihodnjih državnih že-
leznicah. Torej v tem pogledu beležim
napredek.

Na drugi strani dosegla je Ogrska velik
uspeh v tem, da ogrski državni papirji mo-
rejo biti naloženi v avstrijskih hranilnicah. Ob
slabem tržnem stanju za ogrske rente, ko se
te vračajo kar na kupe iz inozemstva v
Ogrsko, pomenja ta koncesija veliko olajšavo
za ogrsko državno gospodarstvo; za nas pa
je stvar malce nevarna, ker koncem koncev
se moramo mi potruditi za to, da Ogrska ne
napove bankrota, ker se gre za naš, v ogrskih
vrednostnih papirjih naloženi denar.

Vprašanje banke je bilo tudi rešeno v
prospeh Ogrske in sicer ravno s tem, ker ni
bilo rešeno. Skupna banka ni zagotovljena in
samostojnost banke je izrečena le v principu.
Ako pomislimo, da Madjari vkljub svoji
državni megalomaniji ob sedanjem dezolat-
nem stanju ogrskih financ bi nas morali kar
naravnost prositi, da se ohrani skupna banka,
— si morejo oni le čestitati na takem nič ne-
rešujočem rešenju.

Tudi v vprašanju „surtaxe“ na slad-
kor in neposrednih davkov zmagalo
je ogrsko načelo samostojnosti.

Prištevamo-li še državnopravno priznanje
ogrskemu samostojnosti, ki je zapopadeno v spre-
menjeni obliki uravnave medsebojnega gospodar-
skega razmerja, pridemo do prepričanja, da
uspehi Ogrske so veliki.

Ako je imela tudi naša polovica kak
uspeh, tiči razlog v spremenjenem razmerju

rokah; sam vladar mu je izkazoval posebno
pozornost ter ga obispal z milostmi in na-
gradami. Ni bilo tudi konca vladarskim mi-
lostim naproti Suvorovi vojski: nobenega
tudi najmanjše zaslužnega, niso pozabili na-
dariti. Suvorovu je nameril vladar na nagrado,
ki je bila staremu vojaku jako mila. Dano je
bilo povelje, da ima vsa vojska, celo v pri-
sotnosti samega vladarja izkazovati Suvorovu
vojaško čast, ki je po ustavu določena le za
carja. „Dostojnemu dostojno“ je napisal vladar
ob tej priložnosti Suvorovu. Toda najhuje je
odmevalo o tej borbi pri Noviju na Francoskem.
Vse je bilo vznemirjeno, gnevu in nejevolji ni
bilo mere; po teh se je ravnalo pri vladi, v
društvenih sestankih, v časopisih. Zalitive in
celo psovke so se kar vsipale na generala,
posebno na Moroa in celo na mrtvega Zu-
bera. Francozi so silno mrzili Suvorova, a
tudi z Dunaja se mu ni nič dobrega obetalo.
Ko je namreč po zmagi pri Noviju izdal za-
poved, da se Francozi preganjajo in do kraja
pokončajo, ni bilo zato od avstrijske strani
poskrbljeno, kakor je bilo dogovorjeno. Pa še
nekaj hujega se je zgodilo. Melas in vsi
drugi generali so dobili z Dunaja povelje,
da se jim ni treba ravnati po zapovedih ge-
nerala Suvorova. Suvorov je ostal zato na
mestu. Tugut in bojni svet sta pomogla
Francozom, da so se rešili. Takšna je bila
usoda Suvorova v tej vojni; v prihodnje pa
ga je čakalo še marsikaj hujega. (Dalje.)

moči. „Imamo močno Avstrijo pred sabo“ — rekel je Košut. Slavospevi avstrijskih oficijozov pa so psihološko popolnoma umevni.

Dosedaj je bila vsaka nagodba z Ogrsko političen in gospodarski poraz Avstrije. Ta je le dajala, dobivala ni nič. Beck-Wekerlova nagodba je pa prva, ki je rezultat kompromisa na načelu „do ut des“. Da-li pa ta kompromis ne bi mogel biti za nas boljši, je drugo vprašanje.

I. Vseslovenski trgovski shod v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1907.

Danes se je vršil v veliki dvorani „Mest. doma“ ljubljanskega I. vseslovenski trgovski shod, ki je bil izredno dobro obiskan ter je v resnici zaslužil pridevek „vseslovenski“, kajti udeležili so se ga trgovci ne le iz Ljubljane in Kranjske, ampak tudi iz obmejnih slovenskih dežel in prav častno je bilo zastopano tudi slovensko Primorje in zlasti za našo trgovsko bodočnost vevlačni Trst.

Shod je s pristranskimi besedami pozdravil podpredsednik slovenskega trgovskega društva „Merkur“, g. Alojzij Lilleg, ki je naglašal potrebo, da slovensko trgovstvo pregleda svoje vrste ter popolni svojo stanovsko organizacijo. Današnja inpozantna manifestacija stanovske zavednosti naj zavedne stanovske tovariše še bolj utrdi, nezavedne pa naj podžge in vspodbudi k skupnemu delu, da se kolikor možno dvigne moč slovenskega trgovstva in njegov pomen za naše narodno gospodarstvo. Drugega namena shod nima, kar je treba še posebej naglašati. S klicem „Dobro došli!“ je predsednik na to otvoril zborovanje.

Prečital se je predvsem dopis trgovskega ministra Forta, ki se v slovenskem izvirniku glasi tako-le: „Za dopis z dne 1. oktobra t. l., s katerim me je slavno društvo „Merkur“ blagohotno povabilo na I. vseslovenski trgovski shod, ki se vrši dne 20. t. m. v Ljubljani, čast mi je izraziti svojo najtoplejšo zahvalo. Kakor sem imel priliko razvideti iz obširnega dnevnega reda, obetajo biti razprave jako zanimive in velikega pomena za razvoj trgovske organizacije med Slovenci. Zategadelj obracam tudi vsi svojo pozornost temu prvemu stanovskemu shodu ter izražam s tem željo za njega najugodnejši izid. Ob enem blagovolji sprejeti slavno društvo s tem zagotoviti, da hočem podvreči shodove resolucije, ako se dajo meni na znanje, resnemu uvaževanju ter povprešiti, kolikor mi možno, skorajšnjo izpolnitev izraženih mi teženj. Blagovolite sprejeti izraz mojega najodličnejšega spoštovanja. Dr. Fort.“

V imenu deželne vlade je pozdravil shod vladni svetnik Kulav, v imenu mestne občine ljubljanske župan Hribar, v imenu trg. zbornice pa nje predsednik I. Lenarčič. Brzojavno ali pisмено je nadalje pozdravil shod deželni glavar pl. Detela, dr. Juro Hraščev in razne trgovske organizacije. O ulogi trgovine v narodnem gospodarstvu izlasti slovenskem je obširno in zanimivo poročal odvetnik in deželni poslanec dr. Majaron, o pomenu Trsta za naše narodno-gospodarsko življenje pa je razpravljaj z znano temeljitostjo odvetnik in deželni poslanec dr. Henrik Tuma iz Gorice. Ko je še posojilnični knjigovodja I. Smrtnik iz Celja poročal o slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem, se je ob polu eni nadaljnja razprava odgodila do treh popoldne. O meritorni razpravi sledi obširnejše poročilo.

Na shodu so bile vsprejete nastopne resolucije:

I. vseslovenski trgovski shod, zavedajoč se, da je trgovina tisti gospodarski faktor, ki slovenskemu narodu odpira vire čedalje večjih dohodkov in ki ga je v stanu povzdigniti do blagostanja in s tem do samostojne veljave, ako se izkoristi njegov prometni položaj in njegova nadarjenost, izreka, da mora in hoče slovensko trgovstvo stremeti za moderno spopolnitvijo trgovine do najvišjih oblik, in zahteva od vseh poklicanih faktorjev, da z vsemi močmi pospešujejo trgovski poklic in razvoj slovenske trgovine v označenem smotru.

I. vseslovenski trgovski shod, videč važnost in ugodnost geografičnega, etničnega in gospodarskega položaja Slovencev na teritoriju, ki ga zavzemamo, videč da je središče tega položaja največji in skoraj edini avstrijski trgovski in pomorski emporij Trst, izreka, da uvidi v razvoju slovenskega in posebej trgovskega položaja v Trstu edino garancijo za boljšo bodočnost v političnem, socialnem in gospodarskem oziru.

I. vseslovenski trgovski shod v Ljubljani izraža svoje trdno prepričanje da je splošni napredek štajerskih in koroških Slovencev odvisen od napredka slovenskega trgovstva na Štajerskem in Koroškem. V ta namen je težišči za vsestransko organizacijo slovenskih trgovcev na Štajerskem in Koroškem in zahteva, da se jim da potrebno strokovno šolstvo, ter da se ustanovi posebna trgovska in obrtniška zbornica za Spodnje Štajersko.

I. vseslovenski trgovski shod prepričan, da je trgovska organizacija na stanovsko-strokovni podlagi živo potrebna, za povzdigo tako slovenske trgovine in slovenskega trgovskega stanu kakor za uspešno zastopanje splošnih interesov slovenske trgovine in za

varovanje interesov posamičnih trgovcev, se izreka za to, da se obstoječa trgovska organizacija utrja in popolnjuje z določanjem zakupnikov in poverjenikov, ter s snovanjem novih trgovskih društev, trgovskih kreditnih in denarnih naprav po vseh slovenskih pokrajinah. Središče slovenske trgovske organizacije bodi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani, čegar vestna skrb bodi vzdrževanje tesnega stika med posamičnimi deli trgovske organizacije po sestankih, skupnih posvetovanjih in lokalnih shodih. O vspehih organizacijskega delovanja, o smereh bodočega delovanja pa naj razpravljajo vseslovenski trgovski shodi, ki naj se kakor stalna uredba vrše, če le moč v presledkih enega leta.

I. vseslovenski trgovski shod smatra za potrebno, da se osnujejo trgovske nadaljevalne šole ali vsaj posebni trgovski tečaji na obrtnih nadaljevalnih šolah v vseh trgovskih krajih, dalje, da se ustanove nižje trgovske šole v Ljubljani in v Trstu ter na primernih mestih za Notranjsko, Dolenjsko, Gorenjsko, za Spodnje Štajersko, za Spodnje Koroško ter za Gorisko. S posebnim povdram po izreku, da je takojšnja ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani neobhodna in nujna potreba, ter pozivlje vse odločilne faktorje, zlasti pa visoki deželni zbor kranjski, da ukrenejo vse, kar treba za takojšnjo ustanovitev te šole; izreka tudi, da je potrebno, sporedno storiti vse, kar treba, da se enaka šola čim prej ustanovi tudi v Trstu.

I. vseslovenski trgovski shod izpoznavajoč potrebo dosledno izvedene stanovske obrambe za trgovski stan se izreka za vvedbo sposobnostnega dokaza za vse stroke detaljne trgovine ter zahteva, da se zakoni, službi obrambi nastanjenega trgovca in obrtnika, kakor zakon o razprodajah in zakon o deželnem potovanju, izvajajo strogo in brez neumestne popustljivosti in da se brez odloga reformira obstoječi krošnjarski zakon, današnjim gospodarskim razmeram primerno.

Vseslovenski trgovski shod nadalje izpoznavajoč potrebo rešenega kupčijskega poslovanja in za ohranitev dobrega imena naših tržišč nujno potreben zakon proti nelojalni konkurenci, in sicer v obliki, ki omogoča preganjanje nedostojnega kupčijskega poslovanja v katerikoli obliki.

Vseslovenski trgovski shod, preverjen o potrebi splošnega, avtoritativnega zastopstva celokupnega avstrijskega trgovstva, zahteva soglasno, da se ustanovi brez odloga trgovski svet kakor stanovsko-strokovno zastopstvo trgovcev.

I. vseslovenski trgovski shod z veseljem pozdravlja delovanje slovenskega trgovskega društva „Merkur“ na to, da obstoje in da se ohranjajo dobre razmere med trgovci in trgovskimi sodrujci, da se povzdigne socialno stališče trgovskih sodrujnikov, dviga njih splošno in strokovno izobrazbo in se jih tako pripravlja za bodočo trgovsko samostojnost v prosep slovenskega trgovstva.

NA BALKANU

Piše Skitalec.

V Bosni.

Nikakor ni možno, da bi si človek napravil mimogrede jasno sodbo o razmerah v jedni pokrajini, a osobito ni možno posamičnih slučajev generalizirati. A kolikor sem imel priliko opazovati, so doseljenec izključno sami krivi, če jih domačini sovražno. Vsak doseljenec smatra sebe za nekaj višega in domačini so mu le „pakaža“. V resnici pa je bosanski seljak bistrega uma in inteligenčen. Manjka mu samo izobrazbe. In v tem oziru je avstrijska uprava tekom 30 let vrlo malo napravila. Tako n. pr. še danes ne obstoji šolska obveznost! Zato pa vihti ista uprava nad narodom svoj bič, ki je privedel do tega, da se Srbi danes vežejo z Muhamedani ter z istimi skupno praznujejo sultanovo tridesetletnico vladanja! Na kak način si pridobiva Avstrija simpatije bosanskega ljudstva, služi naj samo par primerov:

Neki 30-letni mladič bil je prijavljen orožnikom da ima revolver. Mladič je tajil. Orožniki so ga odveli v stran in ga bili s kopiti ter ga tako zlomastili, da je dalje časa ležal! A orožnikom se ni nič zgodilo! Ker so pa na hišni preiskavi dobili par praznih patron, obsodila je politiška oblastabene politiška, ne sodna oblast! — mladiča radi prepovedane nošnje orožja na mesec dni zaporali!

Neki drugi mladič bil je prijavljen orožnikom radi sličnega prestopka kakor prvo omenjeni. Orožniki so došli, ga uklenili in odtirali. Mati, ki je znala o gori opisanem slučaju, šla je za orožniki v strahu za svojega sina-edinca. Orožniki so jo naganjali nazaj, a ker se ni hotela vrniti, pretepaljo so jo s puškinimi kopiti tako dolgo, da je padla uboga žena v nezavest. Srbski rodoljubi bližnjega mesta nagovorili so ženo, da gre v Sarajevo ter se pusti zdravniški preiskavi (imela je po vsem životu modre pege od udarcev puškinih kopit!). A orožniki so jej zagrozili, da jo iztirajo z družino vred od hiše. In ker so orožniki v Bosni res vsega mogočni, se je žena prestrašila in — molčala.

Neki siromak, s kopico otrok, zaprosil je vlado, da mu da ob nekem gozdu toliko zemlje, da si postavi koč. In ker je vlada v sličnem slučaju dala nekemu drugemu zemljišče, bil je uverjen, da mu vlada prošnje ne odkloni. Zato si je pomočjo prijateljev zgra-

dil koč, v kateri je bival dve leti. A vlada prošnje ni rešila, pač pa je kotarski predstojnik poslal po dveh letih orožnike, ki so iztirali družino pod mlo nebo! Prošnja pa še danes ni rešena! Ta slednji slučaj je sploh tako vneboupijoč, da bi človek ne mogel verovati, da se more kaj takega dogoditi pod upravo, ki hoče veljati za kulturno!

A tu omenjeni slučaj dogodili so se tekom mesecev avgust in september v enem okraju! Vseh okrajev pa je v Bosni in Hercegovini preko 50! Gospodarstvo pa je povsodi isto!

In ob takih razmerah imelo je glasilo bosanskih Nemcev „Bosnische Post“ pogum, da je pred kratkim pisalo, da vlada premilo postopa, a pri orientalcih se smatra popustljivost vlade kakor — slabost! Isti list donesel je članek, v katerem izvaja člankar, da Avstrija ne da teh pokrajin več iz rok ter zaključuje: „Je suis, je reste! Tu sem, tu ostanem!“ „Srpska rieč“, glasilo srbske narodne stranke v Bosni in Hercegovini, reagiralo je na dotični članek, da more pač narod z veliko večjo pravico reči: Tu sem in tu ostanem!

In značilno je, da je poročala ista „Bosnische Post“ kako se izražajo ptujci (touristi) — seveda Nemci! — ki potujejo po Bosni, da se čutijo kakor doma. Značilno, ker se ptujci-Nemci čutijo kakor doma, dočim se čutijo domačini-Slovani kakor bi ne bili — doma! (Pride še.)

Dogodki na Ogrskem.

Nova stranka.

Iz Budimpešte javljajo: Neki opozicijski list poroča, da 25 poslancev izstopi iz stranke neodvisnosti in da si ustanovijo novo opozicijsko stranko pod imenom: Ludovki Košutova stranka.

Splošna volilna pravica.

Iz Budimpešte poročajo: Narodnostni poslanci so sklenili s socialnodemokratskimi poslanci zvezo, da bodo v bodoče delali skupno za splošno in enako volilno pravico.

Madjarska delegacija in Hrvati.

V krogih madjarske koalicije se nadejajo, kakor poročajo iz Budimpešte, da Hrvati ne bodo vodili proti nagodbi tako hude borbe, kakor doslej. Glede ustavnih garancij ne bodo Hrvatje imeli prilike, da se mešajo v razpravo, ker gre tu le o madjarskem vprašanju, a zakon o kompetenčnem sodišču bo imel določbo, da spori o kompetenciji s hrvatskimi oblastnjami padajo kakor doslej pred ministerski svet.

Dogodki na Ruskem.

Car v Peterhofu.

Iz Kronstadta poročajo, da se je car na jahti „Aleksandria“ vrnil v Peterhof.

Drobne politične vesti.

Kdo postane sarajevski metropolit? Novosadski „Branik“ piše, da je izvedel iz zanesljivega vira, da je bosansko-hercegovska vlada v Sarajevu pozvala najstarejšega metropolita Gregorija Živkovića, v Dolnji Tuzli, da takoj skliče sejo členov cerkvenega foruma, da se isti izjavijo o splošnem izpraznjenju sarajevske metropolije. Metropolit Živkovič se je pozivu odzval in dne 14. t. m. je bilo sklenjeno, da se sarajevska metropolija popolni z enim od sedanjih metropolitov (najbrž z banjaluškim metropolitom Leticom), a na metropolijo izpraznjeno na ta način, da se na prvem mestu predloži prorektor relievskega bogoslovja Ilarion Radotić.

Vojna luka v Šibeniku. Zaderski „Narodni List“ je izvedel iz zanesljivega vira, da se je opustilo misel, da se v Šibeniku zgradi vojna luka. Zdi se, da so meročajni krogi prišli do prepričanja, da bi bil Spljet s Poljudom za vojno luko pripravejši in da bodo rečeni krogi proučevali stvar v tem pogledu.

Gospa Toselli izroči princesinjo Pijo Moniko. „Leipziger Neueste Nachrichten“ poročajo iz Draždan, da se je gospa Toselli udala in da izroči princesinjo Pijo Moniko saksonskemu dvoru pod pogojem, da bo smela vsako leto videti vse svoje otroke, da bo smela po en mesec na leto imeti pri sebi Pijo Moniko, in da se jej ne odvzame apanaža. Ta vest je provzročila na Saksonskem splošno zadovoljnost. Govori se, da bo princesinja izročena dne 30. novembra. Gospa Toselli je baje zelo potrta in večkrat joče.

Ruska luka najeta za ameriško brodovje. „Der Oesterr. Lloyd“ javlja iz Vladivostoka zanimivo vest, da je namreč med severo-ameriško rusko vlado sklenjena pogodba, s katero se dajajo vladi Severoameriških zveznih držav v zakup kopneni in pomorski doki v Vladivostoku za bodočo zimo. Vojna mornarica ameriških Združenih držav stala bo v zalivu Kovik (na ruskem otoku nasproti Vladivostoku). Zaliv je najet za ameriško mornarico za pet let.

Ta vest vzbudi, kakor pravi list, v ruski javnosti ne malo senzacijo, ker se iz tega jasno vidi, kako sta Rusija in Združene države prisiljeni, da stopita v tesno prijateljstvo, kajti prej ali slej čaka obe državi neizbežna vojna z Japonsko.

Državni tajnik Taft v Berlinu. Iz Berlina poročajo: Ameriški državni tajnik Taft bo tekom svojega tukajšnjega bivanja vsprejet od cesarja v avdienci.

Cesar Viljem in kralj Alfonz. Nemški cesar Viljem in španski kralj Alfonz se sestaneta, kakor poročajo iz Berlina, dne 14. novembra v Windzoru. Akoravno bo imel ta sestanek privaten značaj, mu vendar pripisujejo veliko politično važnost.

Turška in balkanske države. Meročajni turški krogi so zelo vzvoljeni radi odgovorov bolgarske srbske in grške vlade na avstro-rusko noto v Makedoniji, in pravijo, da porta ne dovoli nikdar, da bi se male balkanske države umešavale v reformno akcijo.

Nezgoda španskega kralja. Iz Madrida poročajo: Ko je kralj potoval po preplavljenih krajih pokrajine Serida v avtomobilu, se mu je pripetila nezgoda, ki bi bila lahko imela težke posledice. Ko je kraljev avtomobil vozil čez neki provizoričen most, zgrajen preko reke pri Ponsu, se je most udrl. Kralj je pal v reko, ja zamogel je takoj iziti, bil je le ves premočen.

Iz Perzije. Iz Teherana javljajo, da je parlament enoglasno sklenil nezapuščeno ministerstvu. Ministri so baje že odstopili.

Občinske volitve v Rimu. „Messaggero“ poroča, da so občinske volitve v Rimu določene na 10. novembra t. l.

S Kreta. Iz Carigrada javljajo: Porta je protestirala pri zaščitnih velevladstvih proti urejenju milice na Kreti namesto dosedanjih mednarodnih čet, ker se boji, da nastane vsled tega nevarnost za Mohamedance.

Ustava v Kitajski. Iz Šangaja poročajo, da uvaja kitajska vlada okrožne, okrajne in pokrajinske zbore, da se narod priuči na parlamentarno delovanje. Zbori bodo sestavljeni od urednikov in narodnih prvakov, a imeli bodo samo posvetovalni glas.

Dnevne vesti.

Osebna vest. Slovenski pisatelj dr. Ivo Sorli je danes položil v Trstu notarski izpit s srečnim uspehom. Čestitamo!

Namestnik princ Hohenlohe se je včeraj zjutraj povrnil z Dunaja, kamor je bil šel obiskat svojega sina Huberta, ki se nahaja v sanatoriju Low, a je že toliko okrevaj, da že prihodnji teden zapusti sanatorij.

Pogreb gospe Eme Goriupove se je vršil včeraj predpoludne na Opčinah oziroma na Proseku. V obeh krajih je bila udeležba naravnost ogromna od strani domačinov, a tudi iz mesta je došlo mnogo zalovalcev obeh narodnosti. Zastopano je bilo tudi politično društvo „Edinost“, „Tržaška posojilnica in hranilnica“ in „Jadranska banka“. Kondukt je vodil openski gospod dekan Slavec ob asistenci gg. župnikov Martelanca s Proseka in Stefanitja iz Trebč. Na krsto je bilo položeno mnogo krasnih in dragocenih vencev. Pred hišo žalosti je zapelo društvo „Zvon“ ganljivo žalostinko. V cerkvi je daroval g. dekan ob asistenci rečenih dveh svečnikov peto mašo-zadušnico, a peval je rečeni zbor prekrasno, da so se navzoči Italijani kar divili. Po dovršenih žalnih obredih so peli pevci še eno žalostinko, a potem so zalovalci zaseli pripravljene vozove, da spremijo zemске ostanke drage pokojnice na pokopališče na Proseku, kjer so jo položili v rodniško rakev. Po dovršenih molitvah na prosekem pokopališču je zapelo društvo „Hajdrih“ dve žalostinki tako pretresljivo, da so navzočim rosila očesa.

Žalost rodbine je bila neopisna. Kako tudi ne, saj je bila pokojnica uzorna soproga in najbolja mati! A iz ust domačinov smo čuli, kako blagega, usmiljenega srca je bila pokojnica do vsakogar, ki je bil pomoči potreben. Žalost, resnična žalost je bila vseobča. Vredno in čestito ženo smo položili v grob. Vsi, ki so jo poznali, jej ohranijo blag spomin.

Umrl je v nedeljo dvorni svetnik in finančni ravnatelj v Trstu, dr. Oton vit. Zimmernann. Pokojnik je služboval v raznih finančnih uradih v Trstu in v pokrajini. Pred desetim leti, ko je odstopil dr. Schuster, je bil imenovan finančni ravnateljem za Primorsko. Zanimivo je, da je dan po njegovi smrti dospelo v Trst njegovo imenovanje podpredsednikom finančnega ravnateljstva. Pogreb se vrši danes predpoludne.

C. kr. avstrijske državne železnice. Ker je ovira prometa blizu postaje Opčina proge državnih železnice Gorica—Trst drž. kol. odpravljen, je promet na tej progi zopet normalen.

Italijanstvo je rešeno! „Indipendente“ pripoveduje, da je nekaj tržaških trgovcev dobilo neke cirkulare od nekega Petra Jeraja iz ulice Vincenzo Bellini št. 13. Več teh trgovcev da se je požurilo, da je te cirkulare vrnilo pritisišni nanje kolek Lega nazionale. „Indipendente“ se nadeja, da store tako tudi drugi trgovci, ki so dobili te okrožnice, kajti to da je nesramno, da si upa tisti človek pošiljati svoje cirkulare sestavljene v „neumljivem“ jeziku!

Mati Italija oddalni se: dotični trgovci so resili italijanstvo Trsta, „Indipendente“ pa je doprinesel sijajen dokaz, kako mal korak je od resnega do — smešnega.

Mi pa opozarjamo, da je „tisti človek“ naš rojak g. Peter Jeraj, ki je otvoril novo lepo trgovino s pohištvo.

Vpeljava brzojavnega duplex-aparata sistem Hughes, na progi 240 Trst—Zadar. C. kr. trgovinsko ministerstvo je dovolilo s. l. definitivno vpeljavo brzojavnega duplex-aparata, sistem Hughes, s prvim novembrom t. l. na brzojavni progi št. 240 Trst—Zadar.

Odkrita beseda. Prejeli smo: Tamburaški zbor Svetoivanski je priredil tekmo enega meseca dve veselici. Eno v Padričah v septembru, a drugo včeraj v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu. Pohvaliti moramo navdušene mladeniče, da se tako zavzemajo za stvar ter da vstrajajo kljub vsem neprilikam. Veselje je gledati in poslušati mladi zbor samih inteligentnih tantov, ki z vso lahkoto in preciznostjo proizvajajo tudi težke komade.

Enako dražestna slika se nam nudi, ko nastopajo tudi gospičice pevke. Posebno nam ugajajo lahke, v narodnem duhu spete pesnice, ki si jih lahko prisvoja širše občinstvo, in jih potem tudi doma samo prepeva! Obe veselici sta glede tamburanja in petja dosegli lep uspeh in veseli morajo biti tamburaši in ponosni na svoj zbor.

Na obeh veselicah pa ni bilo samo tamburanje in petje, temveč tudi igra, ki pa je obakrat popolnoma pogorela.

Kaj pa mislite, dragi gosposode in gospičice, da nastopate na odru popolnoma nepripravljeni? Veste, da to kaže premalo obzirnosti do občinstva? Ali ne veste, da se celo svetovni umetniki pripravljajo, predno nastopajo? Vi pa nastopate in se niti ne naučite na pamet uloge. Ne govorimo tukaj o mimiki, o nastopih, to vse spregledujemo, a da znate vsaj na pamet, to smemo pač zahtevati. To reč priporočam Vam in sploh vsem igralcem malih odrov, da se skrbno pripravljajo za igre. Saj ima vsaka igra v sebi nekaj poučnega in z dobrim igranjem se upliva blagodejno na srca poslušalcev. S slabim igranjem pa se doseže ravno nasprotno.

Glede obiska tudi nismo nikakor zadovoljni. Zahtevati pač ne smemo, da bi Tržačani polnili okoličanske dvorane. Vendar pa bi priporočali, da bi se kdaj kdo potrudil na take veselice. Okoličani in Tržačani mnogokrat ne store svoje dolžnosti. Izlasti pa je obžalovati pičel obisk, ko je šlo za ljudsko knjižnico.

Družba sv. Cirila in Metodija razpošila slovenskim občinam in denarnim zavodom sledečo okrožnico:

Slavni odbor!
Družba sv. Cirila in Metodija si je postavila nalogo, povsodi, kjerkoli je slovenska mladina v nevarnosti, da bi se potujčila, izlasti ob naših mejah, ustanovljati šole in otroške vrte, kjer se naš naraščaj vzgaja in poučuje v slovenskem duhu.

Vsak blagomislec Slovenec, komur je kolikaj mar, da se ohrani naš narod tamkaj, koder je naseljen od pamtveka, bo na vso moč povpeševal vzvišene namene družbe sv. Cirila in Metodija in jo dejansko podpiral.

Ker so stroški za njene šolske zavode — sedaj jih vzdržuje 19, podpira 3 — ogromni in naraščajo od meseca do meseca, zato vabi družba sv. Cirila in Metodija v kolo svojih podpirateljev ne le posamičnike, ampak tudi razne korporacije: slovenske občinske zastope in narodne denarne zavode.

Obraba se z iskreno prošnjo za kakršnokoli denarno podporo do Vas, ki načelujete ugledni slovenski občini, (posojilnici) želeč, da bi se veledušno spomnili naše slovenske dece, ki ji preti nevarnost potujčenja. Podpisano vodstvo prosi previjudno, da blagovolite, sestavljate proračun, oziroma določevate razdelitev podpor za bodoče leto, določiti kak dar v prid prepotrebni družbi sv. Cirila in Metodija in da izvolite označevati svoje uradne dopise z družbenim kolkom, ki se nanaša v pisarni družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani.

L. 1905. je slavil nemški „Schulverein“ 25 letnico svojega delovanja in ob tisti priliki so mu priskočile z znatnimi podporami na pomoč ne le nemške občine, marveč tudi take, katerih zastopi so vsled volilne geometrije slučajno v rokah naših nasprotnikov.

Častiti! Učimo se tudi mi od njih! Uk je dober vsak, najsi pride od leve ali od desne.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Vmrila vsled brce. 36-letni Karol Wingarek, doma iz Brna, je stanoval pri 50 letni Ani Pajolla v hiši št. 42 v ulici del Boschetto. Pri Paiolli je bila v službi 36-letna Marija Furlani, ki je obenem Wingarkova ljubica. Wingarek se je bil predinočnjim nekaj sprl z njo. Posegla je bila vmes Ana Paiolla in Wingarek jo je brcnil v trebuh (nekateri pa trdijo, da jo je samo pahnul z roko). Pol ure pozneje je bila Ana mrtva. Sicer je pa pokojnica trpela za srčno hibo.

Neumna šala. Skladiščar Robert Fieri, stanujoči v Maksimilijanovi ulici št. 13, je bil predvčerajšnjim v jutro ob 6. uri s svojim sosedom, težakom Antonom Neubauerjem v kavarni „Al Fedel Triestino“. Fieri je bil nekoliko zadremal, a ko se je prebudil, je opazil, da mu manjkata srebrna ura in zlata verižica, v skupni vrednosti 98 kron. Neubauer mu je na to povedal, da ga je okradel neki neznan, približno 20 letni mladnik, ki da je njemu, Neubauerju, zagrozil, da ga vbije,

če ga ovadi. Fieri je prijavil dogodek policiji, a policija je aretovala Neubauerja. — Včeraj ob 6. uri in pol v jutro je pa prišel v isto kavarno neki človek, ki je direktorju kavarne vrnil ukradeno uro in verižico, rekši, da je on Fierijev prijatelj in da se je hotel le posaliti.

Grozil je redarju. 23 letni Matej S., stanujoči v Rojanu, je predminolo noč idoč po miramarski cesti prepeval na vse grlo. Prišel je pa redar in mu velel, naj bo tiho. Matej je pa na to potegnil iz žepa krivec in z istim zagrozil redarju. Redar ga je pa vsled tega aretoval.

Radi nevarnih groženj je bil predvčerajšnjim aretovan 44 letni voznik Rihard S., stanujoči v ulici delle Sette Fontane. Grozil je z nožem Ani Sila, stanujoči v hiši št. 599 v isti ulici.

Bratovska ljubeznjivost. 34 letni Anton C., stanujoči na Vrdeli, je bil predminolo noč ob 1. uri aretovan, in sicer zato, ker je težko ranil na glavo svojega brata Karola. Brata sta se bila namreč sprla in Anton je Karola nabil s kamnom po glavi.

Skrbna sestra. Helena Hribar je pred dvema mesecema odpotovala iz Trsta v Zelezo kapljo. Predno je odšla, je pa peku Chiaruttiniju izročila svojo hranilno knjižico, na katero je imela vložnih 460 kron. Pred kakimi tremi tedni je Helena pisala sem svoji sestri Margariti, naj gre h Chiaruttiniju po njeno knjižico in jej jo pošlje. Ker ni dobila nikakega odgovora, je pa prišla v Trst. In tu je zvedela, da je njena sestra vzela knjižico in potem dne 10. t. m. odpotovala v Aleksandrijo.

Tat. 57-letni Jakob Cecon, stanujoči v ulici del Toro št. 6, je predinočnjim ob 7. uri in pol prijavil na policijo, da mu je neki Alojzij R., ki stanuje pri njem, vkradel srebrno uro in srebrno verižico, v skupni vrednosti 32 kron. Alojzij R. je bil malo pozneje aretovan in djan pod ključ.

Neznani tatovi. Italija Kurec, stanujoča v zagati del Pane št. 7, je bila šla predinočnjim na neko kinematografsko predstavo. Mej predstavo ji je pa neznan uzmovil vzlet iz žepa novčarko, v kateri je imela 350 kron. — Peku Ferd. Bertoš, ki ima pekarno v ulici Stadion, je neznan uzmovil predvčerajšnjim predpoludne odpeljal dvo-kolesni voziček.

— 32 letni železničar Fran Mamilović, stanujoči v ulici Bergamasco št. 12 je bil šel predinočnjim v neko krčmo v ulici delle Beccherie, a tam mu je neznan tat ukradel novčarko, v kateri je imel 26 kron denarja.

Ne pridite mi več s takimi izgovori!

Katar ni nobena bolezen, in kam pridem, ako mi ostanejo vsi uslužbenci radi katarja doma. Kupite si skatljivo Fay-ovih pristnih rudinskih pastilj in videli bode, da Vam katar prav kmalu zgine in delo ne bo težalo. Fay-ove pristne rudinske pastilje si kupite lahko v vsaki lekarni, mrotilnici in prodajalnici mineralnih vod za K. 1.25, ali ne pustite se oslepiti s kakim ponarejanjem, ampak zahtevajte pristne Fay-ove sodene pastilje.

Glavna zaloga F. MELL - Trst

Z Bogom!

Spremljevale istrske iseljenice v Ameriko parobrodom Avstro-Amerikanske paroplovne družbe: „Sofia Hohenberg“, kličem vsem znancem in prijateljem prisrčni Z BOGOM! Bog blagoslovi!

JOSIP KOMPARE
bivši dekan in poslanec

Trgovina s pohištvo Peter Jeraj Trgovina s pohištvo
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46

ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

Giacomo Pellegrina ::
Zavod za nikelovanje
Trst, ul. Stadion 10 (dvorišče)

Pozlačenje in posrebrnenje cerkvenih predmetov, svečnikov, poprave umetniških predmetov in potrebnih za dela iz žolte med.

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **OSIPA ZIDARI**, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Pekarna in sladčičarna Vinko Skerk

TRST, ulica Acquedotto št. 15 s podružnico v ulici Miramar 9.
Prodaja kruh vsake vrste svež trikrat na dan. Postrežba na dom. Specialiteta kruha, zdravega ter pripečenec iz Karlovih Varj. Bogata izbira sladčice, crema à la glace, milanskega kruha, hlebov, dezertnih biškotinov, najfinijih fav, napravljanih z mandeljni, fondants, in vsakovrstnih sladkarij.
Najfineja vina in likerji ter pivo v buteljkah.

:: Armando Censký ::

Krznar, Tovarna kap in prodajalnica kožuhovine. Barvalnica in izdelovalnica.
Trst, ulica S. Nicolò št. 29

Zaloga kožuhov v veliki izbi kakor tudi kap za civilne in vojake.

Poprave se izvršujejo hitro in po nizkih cenah.
Sprejme se čez poletje v shrambo kožuhe ter se jamči proti moljem in ognju.

BONIVENTO & Comp. Artistično - kromolito-grafični zavod I. reda.

TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97
Sprejema vsakovrstna trgovinska dela reklamne lepake, naslove, napisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.
Poseduje stroj povsem nov, in najnovejšega zistema.

Podpisani javljajo v svojem in v imenu drugih sorodnikov tužno vest, da je umrl danes jutraj po mučni bolezni njihov ljubljani soprog oziroma oče

OTON vitez pl. ZIMMERMANN

c. kr. dvorni svetnik in finančni ravnatelj
Vitez Leopoldovega reda, železne krone, komendant italijanske krone in svetega japonskega zaklada itd.
Pogreb predragega pokojnika bo v torek 22. t. m. ob 10. in pol uri jutraj, iz hiše žalosti v ulici Stadion št. 18.
Dušna maša za pokojnika bo 26. t. m. ob 11. uri predpoludne v cerkvi sv. Antona novega
TRST, 20. oktobra 1907.

Alice pl. Zimmermann rojena Paze.

soproga.
Ervino vitez pl. Zimmermann, c. kr. poročnik — **Elza pl. Zimmermann**, Jurij vitez pl. Zimmermann, **Alice pl. Zimmermann**, sinovi.

Ta oglas velja za direktno obvestilo.

Prvo podjetje Zimolo, Korzo 43.

DOBIJA SE V VSEH LEKARNAH.

Najuspešnejše sredstvo proti

DOBIJA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

priznana v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Mia Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „Al Iyer“, Farneto &

Stokletnica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manjše od 4 steklenice proti poln. govornje ali proti anticipitni polnjenosti stane 7 K. Zastoj polnjenosti in ostanke

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, kafi, kupa
Cene zmerno. Počrtnj & Xg**HOTEL BALKAN**

Dva nasilna tatova v krčmi. 20-letni Valentin T., stanujoči v ulici della Pescheria, in 19-letni Alojzij M., stanujoči v ulici dei Capitelli, prvi zidar a drugi mornar, sta predsinčnjim v neki krčmi v ulici Malcanton nekemu človeku, ki je tam dremal, vkradla novčarku. Neki Josip Apollonio, ki je to videl, ju je pa vstavil, a ona dva sta ga nabila in potem pobegnili. Tedaj se je pa Apollonio pridružil nekaj drugih ljudi, ki so zdirjali za tatovima. Enega teh so vjeli še v ulici Malcanton, a drugega v ulici delle Beccherie.

Smešnica. Pijanec (opotekaje se domov grede mrmra sam za se): „To je pač sleparija dan danes na svetu! Pravijo, da en kozarček vina okrepi človeka, jaz sem jih popil petnajst, pa sem tako oslabil, da ne morem naprej!“

Koledar in vreme. Danes: Kordula, devica in mučenica; Zorislav; Stamen. — Jutri: Ivan Kapistran; Duševlad; Živka. — Temperatura večeraj ob 2. uri popoldne + 15° Celz. — Vreme večeraj: megla.

Društvene vesti in zabave.

Občni zbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“ vršil se bo dne 11. listopada t. l. ob 7. uri zvečer v restavraciji Louvre na Ferdinandove tride v Pragi.

Ruski kružok opozarja svoje člene, da prične svoje delovanje. Ako bo dovolj učenec, se otvori slovenski, hrvaški, češki in ruski kurz. Vpišejo se ukaželjni lahko vsak dan od 10—11. ure v ulici Galatti, 12. II. nadstropje.

Naše gledališče.

Igralci in igralki, ki imajo vloge za igro „Kdo je mrtev?“ naj pridejo točno na vajo nocoj ob 8. uri. Preizkušala se bodo vsa tri dejanja.

Darovi.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabralo se je pri igri „trešete“ 60 st.; na veselici rojanske čitalnice pri plesu kron 12.02. Srčna hvala darovalcem.

Vesti iz Goriške.

x Trpinčenje živalij. Kakor znano je deželni odbor goriški nabavljal večjiko plemenjakov čiste pasme za srednji živinorejski okraj goriški na Predarelskem in v Švici za razne občine kakor določa novi govedorejski zakon. Zadnje dni so se ti biki izročili občinam. Srce pa boli človeka, ko vidi, kako postopajo odposlanci občin, ki so prišli po nje, s to lepo in plemenito živino. Videli smo, ko sta gnala dva moža vsak enega bika po mestnih ulicah, a mlad surov fantalin ju je poganjal. Ker bika, nenavajena mestnega vrvenja, nista dosti hitro hodila, udrihal ju je mladi surovež z debelim koncem bičnika, da sta se ubogi živinčeti po vsakem udarcu zlekli. Ko je nekdo moža opozaril na to surovost, zavrnil je eden: saj smo jih drago plačali. Ti ljudje ne vedo, kako se mora z živino postopati in bilo bi dolžnost onega, ki je bika izročeval, da bi jih bil o tem podučil. Ves prizor je videl tudi uradnik deželnega odbora ter je vskliknil: dokler bodo naši ljudje z živino tako surovo in neusmiljeno postopali, so zastoj vsi napori za zboljšanje govedoreje. In prav je imel!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v soboto dne 26. oktobra 1907 v dvorani „Trgovskega Doma“ svoj redni XI. koncert s sodelovanjem virtuozov na gosli Frana Ondriček in virtuozov na klavir Josipa Famera, z različnim vspešnim. Prevodnja: Josip Michl. Začetek ob 8. uri zvečer.

Razne vesti.

Nevarnost domače muhe. Pred tremi tedni se je nakrat pojavila v Liverpoolu večja umrljivost. Zdravniki so pripisovali to izredno veliki množini muh, ki so se nakrat pojavile. Na to je profesor Hewitt imel v družbi za mikroskopijo predavanje o domači muhi. Profesor je izrekel zelo neugodno sodbo o delovanju muhe in označil je kakor bajko, da muha čisti zrak po sobah od škodljivih mikrobov. Ravno nasprotno je muha najnevarnejša razširjevalka najhujših bakterij.

Lepljive noge muhe in drugi deli njenega života, izlazi peruti, so tako sestavljeni, da bakterije vsprejemajo in jih prenašajo drugam. V pojasnjenje, kaj zamore stori ena edina muha, je profesor pokazal fotografijo plošče za vzgajanje bakterij, po kateri je korakala vjeta muha. Kamorkoli so stopile muhe, se je razvila cela kolonija bakterij, med temi taki, ki povzročajo kolero, tuberkulozo, tifus in škrlatico. Govornik je tudi navedel zbrane statistike od dra. Nivena o razširjevanju griže pri otrocih, ki se je najhujše pojavila tamkaj, kjer je bila ogromna množina muh. Profesor je povdarjal potrebo, da se stori potrebne korake za uničevanje muh. Prepovedati bi se moralo odprte kupe gnoja pri hlevih in gnoj bi se moral imeti v zaprtih gnojščih in vsak dan bi se ga moralo izvajati iz mesta. Dvorišča bi morala biti popolnoma čista in tudi odpadke bi se moralo vsak dan odstraniti. Profesor je zaključil svoje predavanje s tem, da je pozval na boj proti muham.

Stoletnica Réaumurjeve smrti. V petek je minulo 150 let, odkar je umrl izumitelj toplomerja, francoski fizik René Antoine Ferchault de Réaumur.

Najvažnejši činitelj pri odgoji otrok je moka „Kufek“, katera povzroča vsled svoje hranilne moči razvijanje živčevja in kosti. „Kufek“ moka za otroke, je lahko prebavljiva ter jo lahko prenaša tudi najslabotnejši dojenček. „Kufek“ odstrani slabo prebavljanje in ozdravi na mah vse one bolezni, ki so pri otrocih tako pogoste, kakor n. pr. obolelo živčevje, driska itd.

Podučni zvezek „Dojenček“ dobiva se zastoj povsodi, kjer se prodaja „Kufek“ ali pa pri trdki R. Kufek, Dunaj I.

Kdor slovenskih bratov bi imel dobroto pomagati Slovincu s posojilom 200 kron za 2 mesece. Plačam mu 7 po sto obresti. — Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1347

Ugodna prilika. Proda se 6 šivalnih strojev, živane precizno, uporabljivi za vsako delo. gld. 32. — Kupljeni so bili na dražbi. Trst, ulica S. Caterina 9, dvorišče, skladišče 1 a. 1347

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Angelo Lizza

slikar, dekorater, slika izveske itd., lakir
Trst — ulica Paduina št. 9
(vogal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranja.

Podpisani sem v ulici Laz zaretto vecchio št. 18 na vogal ulice San Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

na domačo rabo, pridelok iz svojih vinogradov v Boku (otok Brač) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Za sam kraj Vam zagotavljam, da je kakovost najboljša. Da samorec cenjenim odjemalcem jamčim za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz svojih kleti v Boku in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene. V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beležim se najdaneje

IVAN CVITANIČ.

Pietro Cucit

mizar

Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.

Specijalist za razkošno pohištvo vsakega kroja.

Vsakovrstna dela v lesu.

A. Millovatz

mehanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela

kakor tudi niklovanja.

Tapecirarska delavnica

Alberto Sencich

Trst, via Ciziano Vecellio št. 4

vsprejema vsako tapecirarsko delo in tudi popraviljanja.

CENE NIZKE.

CREMA MARSALA DEPAUL

Povsodi najvišje polvale.

Vino-likor bolj redilno, nego alkoholčno.

Nova prodajalnica butelj

Marija ud. Zelen

ulica Farneto št. 3 (prej v ul. Barr. vecchia 16)

je vedno preskrbljena

z vsakovrstnimi pijačami in likerji

prvih tovarn, bodisi tu- ali inozemskih po najnižjih cenah.

Sladčice vsake vrste vsaki dan sveže.

Agencija za najeme, kupovanje in prodajo

hiš, dvorcev in zemljišč

Trst, Korzo št. 47, I. nad.

TELEFON 14-73.

Enoletni trgovski tečaj za deklice.

Zavod šolskih sester v Trstu, ulica P. Besenghi 6

Na tej oblastveno potrjeni šoli je vpisovanje vsak dan do 1. novembra od 9.—12. ure popoldne in od 3.—5. ure popoldne. — Trgovski tečaj obsega sledeče predmete:

1. Enostavno in dvostavno knjigovodstvo. 2. Nemško in italijansko trgovsko korespondenco. 3. Trgovsko aritmetiko. 4. Trgovsko in menično pravo. 5. Pisanje na stroj. — Predavanje je nemško. — Šolnina mesečno 6 K. Pogoj za sprejem je, da je gojenka že zadostila šolski dolžnosti. — Na eventualna vprašanja odgovarja PREDSTOJNIŠTVO ZAVODA ŠOLSKIH SESTER.

VERA

je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.

Steklenica 3- K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljke po poštne povzetju.

Skladišče GASPARINI, Corso št. 34 prodaja

65 kr. predpasniki	175 kr. spodnje hlače za moške
80 „ ženske srajce	150 „ srajce iz zefirja barvano
130 „ hlače	190 „ iz surove žide za moške
160 „ ženska spodnja krila	170 „ rjuha z robom za eno osebo
40 „ ena peča čipk	130 „ beli prti z robom.

Vse po tovarniških cenah

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 26

Autorisovana elektrotehnična delavnica s pridruženim mehanično delalnicco

Sprejema vpejavo električne razsvetljave, svomov, telefonov, strojovodov, kakor tudi mehanična dela, ki se v sredi s elektrotehniko, kakor poprave dinamnih motorjev in prenosne svetilke kakršnega koli sistema.

Cene jako zmerno in izvršitev popolna.

Zaloga vina in piva

v buteljkih iz zagrebske in puntigamske tovarne s prodajo na drobno za družine edino-le pri **S. KERZEJ Trst**

ulica Cereria št. 6.

BAR VARNICA pralnica in čistilnica oblek na suho

CENE ZMERNE. Ulica Farneto 11. A. Boegan

Vittorio Valdevit

Delavnica pohištva v modernem kroju za sobe in kuhinje.

Izdela priprave za prodajalce od zunan in znotraj in dela za stranke

TRST — ulica Valle št. 8.

Skladišče pohištva

VITTORIO VOSILLA

preseljeno iz Lipskega trga 7

v ulico Sanità št. 8, vogal ul. Porporella

nasproti kavarni Fedel Triestino je bogato založeno z novim neprekosljivim solidnim in eleg. pohištvom.

Cene zmerno.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 8

(vogal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke kostumi za otroke. Povračniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristani angleski). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih ovratn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modici, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Antona notega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste

po zmernih cenah in z jamstvom.

Virgilio Cisilino

TRST, ulica Barriera vecchia 4

Velika izbora

igrač, drobnarin, srajc, ovratnikov, zapestnic, ovratnic, parfimov itd.

po konkurenčnih cenah.

Električno vpejavo

izvršuje

Franjo S. Dalsasso

TRST

ulica S. Spiridione št. 6.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidom. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „fi due Mori“ Trst, veliki trg